

СОЦІАЛЬНИЙ ЕФЕКТ У ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ ТА МІЖНАРОДНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ

SOCIAL IMPACT IN THE ACTIVITIES OF NONPROFIT ORGANIZATIONS: FINANCIAL AND LEGAL CONTEXT AND INTERNATIONAL APPROACHES TO EVALUATION

У статті досліджено проблему визнання та оцінки соціального ефекту в діяльності вітчизняних неприбуткових організацій, зокрема у фінансово-правовому контексті. Відзначено відсутність законодавчого визначення поняття «соціальний ефект», що ускладнює прозорість, підзвітність та ефективне функціонування таких структур. Узагальнено міжнародний досвід (зокрема, моделі CIC, ESG-звітність, методологія SROI), який демонструє ефективні механізми інтеграції соціального впливу в систему оцінки результатів діяльності неприбуткових суб'єктів. Обґрунтовано необхідність подальшого удосконалення нормативно-правового регулювання з метою формалізації підходів до соціальної результативності, забезпечення публічної довіри, підзвітності та стабільного розвитку неприбуткового сектору в Україні.

Ключові слова: соціальний ефект, неприбуткові організації, фінансове регулювання, правове регулювання, підзвітність, міжнародний досвід.

УДК 336.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.19-60>

Горват Т.Ю.¹

доктор філософії,
Карпатський університет
імені Августина Волошина

Балабан Ю.О.²

старший викладач кафедри
правознавства та канонічного права,
Карпатський університет
імені Августина Волошина

Пайда О.М.³

д.ю.н. професор,
завідувач кафедри правознавства та
канонічного права,
Карпатський університет
імені Августина Волошина

Horvat Tetiana

Augustyn Voloshyn Carpathian University

Balaban Yuliia

Augustyn Voloshyn Carpathian University

Paida Oleksii

Augustyn Voloshyn Carpathian University

The article addresses the issue of social impact as a key outcome of the activities of nonprofit organizations in the financial and legal context. Particular attention is drawn to the fact that, in Ukraine, the concept of «social impact» still lacks a formal legislative definition. This gap gives rise to a number of challenges, including the absence of clear criteria for evaluating the effectiveness of nonprofit organizations (NPOs), difficulties in ensuring transparency and accountability, gaps in financial reporting and oversight, and a decline in trust from donors, public institutions, and society at large. Meanwhile, international practice demonstrates the active implementation of approaches that enable organizations to demonstrate their social outcomes through clearly defined performance indicators and impact metrics. The article presents a critical analysis of international experience concerning the legal recognition of social impact. In particular, it examines the model of Community Interest Companies (CIC) in the United Kingdom as an example of a legal form that requires mandatory public reporting on social outcomes and includes a specific asset lock mechanism. The article also explores the role of non-financial reporting based on the ESG approach, which focuses on environmental, social, and governance dimensions of organizational activity, and analyzes the applicability of the Social Return on Investment (SROI) methodology for measuring social performance. It is demonstrated that these instruments not only improve accountability and transparency but also enhance strategic planning and the efficient allocation of financial and non-financial resources in the nonprofit sector. Based on the analysis conducted, the article substantiates the need for the legal recognition of social impact as a mandatory element of reporting and financial oversight within NPOs in Ukraine. It also proposes the adaptation of relevant international approaches to the national context in order to promote greater transparency, long-term sustainability, and public trust in the nonprofit sector, which plays an increasingly significant role in addressing socially important challenges.

Key words: social impact, nonprofit organizations, financial regulation, legal regulation, accountability, international experience

Постановка проблеми. Неприбуткові організації (НПО) відіграють ключову роль у вирішенні соціально важливих завдань багатьох сфер сучасного суспільства, зокрема. Однак, в умовах критичного обмеження державних ресурсів та посилення інтересу до соціального інвестування, діяльність таких організацій дедалі частіше оцінюється не виключно за обсягом залучених або витрачених коштів, а також за досягнутими соціальними ефектами, що проявляються у формі реальних позитивних змін у суспільстві.

Попри зростання ролі НПО як суб'єктів соціальних перетворень, вітчизняне фінансове та правове регулювання діяльності таких організацій досі не забезпечує належного механізму визнання, оцінки та засвідчення соціального ефекту. У чинному

законодавстві України відсутнє чітке визначення терміну «соціальний ефект», не сформовано єдиних підходів до його кількісного або якісного вимірювання, що гальмує внутрішній моніторинг ефективності діяльності НПО та знижує рівень прозорості перед донорами, державними інституціями та громадськістю. Брак належного визначення соціального ефекту на офіційному рівні призводить до невизначеності у застосуванні правових норм щодо обліку, звітності та відповідальності НПО за досягнуті результати.

Особливого значення дана проблема набуває у контексті фінансової звітності та контролю за цільовим використанням коштів, адже, з одного боку, НПО повинні неухильно дотримуватися вимог щодо ведення бухгалтерського

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0804-916X>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1804-8546>

³ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3541-9269>

обліку, а з іншого – результати їх діяльності важко виразити виключно у фінансових показниках. Відсутність повного законодавчо визначеного підходу до врахування соціального ефекту у фінансово-правовій площині створює прогалини у нормативному забезпеченні, відкриває можливості для допущення суб'єктивності у звітності, ускладнює процедури аудиту та знижує довіру до неприбуткового сектору з боку партнерів, донорів і суспільства загалом.

Крім того, сучасні міжнародні практики, застосування яких носить фрагментарний характер і які не мають відповідної правової підтримки у нашій державі, зокрема стандарти соціального впливу (social impact measurement) та концепції соціального повернення інвестицій (SROI), демонструють важливість інтеграції соціальної результативності в систему оцінки діяльності НПО.

У зв'язку з цим виникає нагальна потреба осмислення фінансово-правових аспектів визнання соціального ефекту як важливої складової управління діяльністю НПО, а також формулювання пропозицій щодо удосконалення нормативно-правового регулювання з урахуванням міжнародного досвіду, специфіки неприбуткового сектору та актуальних викликів сьогодення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання соціального ефекту в діяльності НПО залишається малодослідженим у вітчизняній науковій літературі. Наявні праці здебільшого розглядають дане поняття у контексті інвестиційної діяльності, соціального підприємництва або державної соціальної політики, тоді як системний аналіз соціального ефекту як об'єкта фінансово-правового регулювання є поодиноким. У науковому дискурсі соціальний ефект головним чином трактується як складова інвестиційної діяльності, про що, зокрема, свідчать праці таких авторів як Суц О.П. [2], Врублевська-Місюна К.М. [3], Маркова С.В. [4].

У зв'язку з недостатнім рівнем наукової розробленості проблеми в українському просторі, у статті здійснюється узагальнення та критичний аналіз міжнародних підходів до визначення, вимірювання та правового закріплення соціального ефекту в неприбутковому секторі. Зокрема, увагу зосереджено на ефективних механізмах інтеграції соціального впливу в систему оцінювання результативності НПО.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування необхідності нормативного визнання та оцінки соціального ефекту в діяльності неприбуткових організацій у фінансово-правовому контексті з урахуванням міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сутність соціального ефекту, що є багатогранною категорією, яка відображає позитивні зміни в суспільстві, спричинені певною діяльністю, проектом

або ініціативою та може проявлятися як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі, охоплюючи як індивідуальний, так і суспільний рівень, полягає у його впливі на якість життя населення, розвиток людського потенціалу, зміцнення соціальної справедливості, розширення доступу до послуг, освіти, охорони здоров'я, покращення умов праці, інтеграції й супроводження вразливих груп тощо. Незважаючи на його практичну значущість, у вітчизняному науковому дискурсі дана категорія наразі залишається недостатньо опрацьованою. У існуючих дослідженнях соціальний ефект згадується, здебільшого, у контексті інвестицій, а також соціального підприємництва або державної соціальної політики, спроби ж його системного аналізу у діяльності неприбуткових НПО є поодинокими.

На нормативному рівні поняття соціального ефекту не має усталеного змісту. Зокрема, Закон України «Про інвестиційну діяльність» [1] передбачає, що інвестиції можуть бути спрямовані не лише на отримання прибутку, але й на досягнення соціального або екологічного ефекту. При цьому закон не містить ані визначення самого поняття «соціальний ефект», ані його змістовного наповнення, методологічних підходів до вимірювання, ані критеріїв для його ідентифікації, що ускладнює його практичне застосування в оцінці ефективності суспільно орієнтованої діяльності, зокрема у секторі НПО.

Суц О.П. розглядає соціальний ефект як характеристику, що відображає результат інвестиційної діяльності у соціальному вимірі та доповнює фінансову ефективність. Наголошується, що досягнення соціального ефекту передбачає наявність прибутку, оскільки його реалізація без економічної доцільності інвестицій неможлива [2, с. 112]. Отже, соціальний ефект не розглядається як основна чи додаткова мета інвестиційної діяльності, а як характеристика, що свідчить про її результати у співвідношенні з отриманим прибутком [3, с. 181].

Поділяємо підхід науковця Маркової С.В., яка інтерпретує соціальний ефект у контексті інвестиційної діяльності, вбачаючи у ньому результат сприяння розв'язанню соціально значущих проблем і одночасно оцінку впливу інвестицій на якість життя населення, що слушним є розмежування поняття «соціальний ефект» і «соціальна ефективність», оскільки перше відображає досягнутий результат, тоді як друге – співвідношення між отриманим результатом і витраченими ресурсами. Ефект є абсолютним показником, тоді як ефективність – відносним, що дозволяє розглядати їх як взаємопов'язані, але не тотожні категорії. Водночас підкреслюється, що соціальний ефект є комплексною категорією, яка охоплює наслідки реалізації проекту та умови, за яких цей проект здійснюється [4, с. 33].

Зауважимо, що у зарубіжній практиці існує чітке розуміння соціального ефекту, незважаючи на те, що воно сформоване, здебільшого, на основі міжнародних методик оцінки впливу, а не нормативно-правових актів. Чітке юридичне визначення цієї категорії частіше відсутнє, проте існують формальні інституційні структури, які покладають на організації обов'язок досягати та звітувати про соціальний вплив. Такими структурами, серед інших, є:

- Community Interest Companies (CIC) у Великій Британії, діяльність яких підпорядкована вимогам до забезпечення суспільної користі, що підтверджується регулярною звітністю перед відповідним регулятором;

- структури з оцінки соціального впливу в США та ЄС, які формалізуються у практиках корпоративної звітності (наприклад, ESG або SROI), де організації зобов'язані проводити соціальні аудити та аналіз соціального повернення інвестицій.

Community Interest Companies (CIC) є спеціалізованою правовою формою організацій, запровадженою у Великій Британії у 2005 році, яка призначена для суб'єктів, що провадять свою діяльність з метою досягнення суспільної користі, орієнтуючись не на максимізацію прибутку для акціонерів чи власників, а саме на соціальний ефект.

Правове регулювання CIC передбачає обов'язкову реєстрацію з поданням так званої «заяви про інтереси громади», яка описує соціальні цілі компанії, а також встановлення механізму «блокування активів» (asset lock), що обмежує можливість розподілу прибутку та забезпечує використання активів виключно з метою досягнення заявленої соціальної мети. Законодавчо визначено граничний рівень дивідендів, який може виплачуватись інвесторам на рівні не більше 35% від прибутку [5].

CIC підлягають щорічному контролю шляхом подання відкритого звітного документу (community interest report), що має публічний характер та у якому фіксуються: досягнуті соціальні результати, задоволені суспільні інтереси, взаємодія з бенефіціарами, фінансові виплати, використання активів тощо. Регулятор (державний орган, відповідальний за реєстрацію та нагляд за компаніями) має повноваження ініціювати перевірки у випадку відхилення від декларованих цілей або порушення умов блокування активів. Будь-яке порушення принципу блокування активів може розцінюватися як зловживання і стати підставою для втручання [5; 6].

Порівняно з благодійними організаціями, CIC мають більшу гнучкість у формуванні доходів (контракти, торгова діяльність, гранти), водночас зберігаючи статус організацій, що працюють не на прибуток, а на благо громади. Такий підхід забезпечує інституціалізацію обов'язку досягати

соціального ефекту навіть за відсутності чіткого законодавчого визначення цього поняття [5].

CIC не може бути перетворена на звичайну компанію з обмеженою відповідальністю, оскільки набуття цього статусу є одностороннім і незворотним, що зумовлено публічним характером її зобов'язань [6].

Відповідні моделі демонструють, що закріплення суспільно важливих цілей на нормативному рівні через спеціальний статус і звітність сприяє легітимності соціального ефекту в контексті фінансових та правових механізмів регулювання.

Іншим важливим напрямом закріплення соціального ефекту є розвиток систем звітності та вимірювання соціального впливу у країнах Європейського Союзу та Сполучених Штатах Америки, у чиїх юрисдикціях значну роль відіграють підходи, що інтегруються у практики корпоративного управління, зокрема у формі нефінансової звітності або звітності про сталий розвиток. Найбільш поширеними механізмами є ESG-звітність (екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності) та методологія оцінки соціального повернення інвестицій (Social Return on Investment, SROI), обидва з яких передбачають обов'язок організацій комерційного і неприбуткового секторів демонструвати вплив своєї діяльності на соціальне середовище через вимірювані результати, відповідні індикатори ефективності, а також через проходження незалежного соціального аудиту. Зазначені вимоги стимулюють підзвітність і прозорість, сприяючи стратегічному плануванню соціальних ініціатив та залученню соціально відповідального фінансування. У сфері діяльності НПО це означає перехід від декларативного фіксування намірів до формалізованої системи оцінки, яка дозволяє зіставляти ресурси, витрачені на проєкт із реально досягнутими соціальними змінами, що посилює обґрунтованість запитів на підтримку з боку держави, донорів, жертводавців і суспільства.

Концепція ESG (Environmental, Social, Governance), що є інструментом оцінки сталого розвитку та соціального впливу бізнесу позначає систему нефінансових складових, що використовується для оцінки впливу організацій на довкілля, суспільство та систему корпоративного управління (Рис. 1.), а також дедалі активніше інтегруються у стратегії інституційного інвестування, корпоративну звітність та механізми регуляторного контролю, виступаючи індикаторами довгострокової стійкості та відповідальності бізнесу [7].

ESG виконує роль інструмента управління ризиками, посилюючи фокус на нефінансових показниках при прийнятті інвестиційних рішень. На відміну від концепцій сталого розвитку або корпоративної соціальної відповідальності, ESG

СКЛАДОВІ ESG

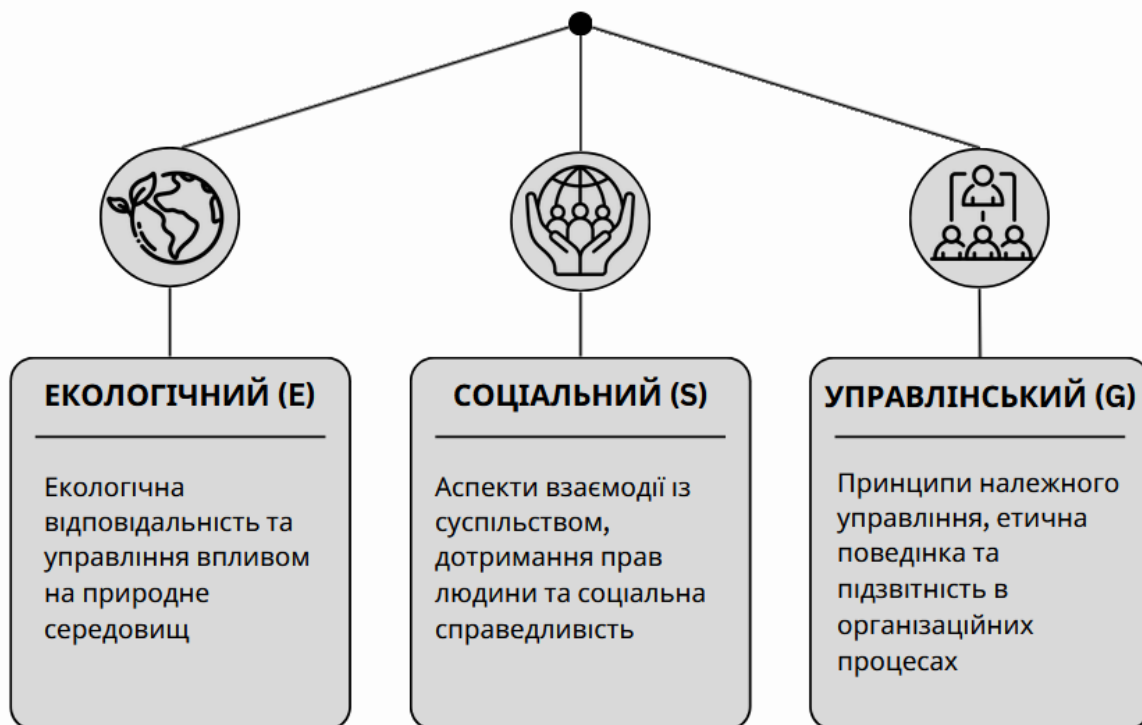

Рис. 1. Складові ESG

Джерело: складено авторами на основі джерела [7]

спирається на стандартизовані метрики, що підлягають аудиту й кількісному аналізу.

Інвестування з урахуванням ESG-факторів поєднує оцінку нефінансових ризиків із фокусом на прибутковість, фіксуючи відповідність цінностям та виступаючи аналітичним інструментом для прогнозування фінансової стабільності [7]. Інтеграція даних факторів у корпоративну стратегію дозволяє підвищити довіру стейкхолдерів, зменшити регуляторні та репутаційні ризики, а також покращити інвестиційну привабливість [8].

Діяльність НПО все частіше оцінюється як за обсягом залучених або витрачених коштів, так і за досягнутими соціальними ефектами, зокрема реальними позитивними змінами в суспільстві, що набуває особливої актуальності в умовах критичного обмеження державних ресурсів. У світлі цього зростає значущість використання інструментів, які дозволяють кількісно вимірювати такі зміни, з-поміж яких особливу увагу заслуговує методологія соціального повернення інвестицій (Social Return on Investment, SROI), що забезпечує системний підхід до оцінки соціального впливу шляхом зіставлення досягнутих результатів із вкладеними ресурсами.

Традиційно, у фінансовій площині ефективність інвестицій визначається співвідношенням між вкладеними грошовими ресурсами та фінансовим

прибутком. Однак у випадку НПО ключовим критерієм є не комерційна вигода, а соціальний результат, що має значущу суспільну цінність, але залишається поза межами звичайної бухгалтерської звітності. Відтак, виникає потреба в інструментах, здатних кількісно оцінити соціальні наслідки діяльності.

В умовах відсутності уніфікованого підходу до правового визнання соціального ефекту, використання SROI може виступати не лише інструментом оцінювання, але й засобом обґрунтування дотримання принципу належного використання публічних та благодійних коштів у фінансово-правовій площині.

Методологія соціального повернення інвестицій (SROI) дозволяє системно оцінити соціальну цінність, створену внаслідок діяльності організації, порівнюючи вкладені ресурси з отриманими соціальними вигодами, які можуть бути економічними (зниження витрат на соціальне забезпечення, збільшення податкових надходжень) або нефінансовими (покращення добробуту, самооцінки, соціальної інтеграції тощо) [9].

Такий інструмент дозволяє оцінити чи досягає організація своєї соціальної місії, а також чи забезпечує аналітичну основу для прийняття рішень щодо оптимізації програм. Водночас, слід зважати на складність вимірювання певних результатів,

Окремі підходи до розрахунку SROI

Підхід 1	Підхід 2
<p>SROI подається як чистий соціальний прибуток, формула розрахунку якого дозволяє побачити, наскільки ефективно кожна одиниця інвестиції конвертується у соціальний дохід, виражений у відсотках:</p> $SROI = (SIV - IIA) / (IIA) \times 100\%$ <p>де SIV (Social Impact Value) – грошова вартість соціального ефекту, створеного внаслідок діяльності; IIA (Initial Investment Amount) – первинна сума інвестицій</p>	<p>SROI визначається як співвідношення вигоди до витрат за такою формулою:</p> $SROI = B / I,$ <p>де B – сукупна грошова оцінка соціальних, екологічних та економічних вигод; I – обсяг інвестицій</p>

Джерело: складено авторами на основі джерел [10; 11]

а також на те, що деякі позитивні соціальні зміни можуть у короткостроковій перспективі призводити до зростання державних витрат (наприклад, збільшення доступу до медичних чи соціальних послуг).

Таким чином, SROI формує новий підхід до оцінки ефективності неприбуткових ініціатив, орієнтований на досягнення вимірюваних соціальних змін, та сприяє підвищенню прозорості, підзвітності й довіри до неприбуткового сектору [9].

SROI не є стандартизованим фінансовим показником, а певною аналітичною концепцією, яка намагається кількісно оцінити якісні (частіше нематеріальні) ефекти. Формула його розрахунку варіюється, тобто може розраховуватись по-різному, що є прийнятною практикою у контексті соціального оцінювання. У зв'язку із відсутністю єдиної стандартизації, організації використовують різні методи розрахунку вищезгаданого показника залежно від цілей аналізу та специфіки соціального впливу. В таблиці 1 наведено два найбільш поширені у сучасній практиці підходи до розрахунку SROI.

Таким чином, визнання соціального ефекту як ключового результату діяльності НПО у фінансово-правовому контексті є нагальною потребою, що обумовлена як внутрішніми викликами сектору, так і світовими тенденціями у сфері соціального інвестування та сталого розвитку. Інтеграція міжнародного досвіду, дозволить підвищити прозорість, підзвітність та довіри до неприбуткового сектору, а також створить правову основу для системного моніторингу і підтримки соціально важливих ініціатив. Подальше вдосконалення нормативно-правового поля сприятиме розвитку ефективної моделі управління соціальним ефектом, що забезпечить стійкість і довгострокову соціальну цінність діяльності НПО.

Висновки. Соціальний ефект у діяльності НПО є багатогранною категорією, що відображає реальні позитивні зміни в суспільстві, однак чинне законодавство не містить чітких визначень та методів його оцінки. Відсутність на законодавчому рівні закріпленого підходу до визнання соціального

ефекту створює прогалини у фінансово-правовому регулюванні діяльності НПО, ускладнюючи процедури прозорості звітності, контролю та обґрунтування використання коштів. Міжнародний досвід демонструє ефективність механізмів визнання соціального впливу та забезпечення підзвітності НПО. Інструменти оцінки соціального впливу забезпечують системний підхід до кількісної оцінки соціального ефекту, сприяють підвищенню довіри з боку донорів і суспільства, а також допомагають оптимізувати програми НПО з урахуванням фактичних результатів. Удосконалення нормативно-правового поля в Україні з урахуванням міжнародних практик дозволить створити ефективну систему визнання, оцінки та звітності соціального ефекту, що сприятиме розвитку неприбуткового сектору та підвищенню його внеску у сталий соціальний розвиток.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Суц О.П. Категорія «соціальний ефект» у правовому регулюванні інвестиційної діяльності. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів, м. Харків, 22 квітня 2016 року. Харків: Видавництво «НТМТ», 2016. С. 110–113
3. Врублевська-Місюна К.М. Досягнення соціального ефекту як мета здійснення інноваційного інвестування. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. №4. С. 179–183
4. Маркова С.В. Соціальний ефект інвестицій. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. №1(5). С. 32–37
5. Community interest company (CIC) – What is a CIC? Sumup. URL: <https://www.sumup.com/en-gb/invoices/dictionary/community-interest-company/>
6. What is a CIC? Gov.uk. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/community-interest-companies-how-to-form-a-cic/community-interest-companies-guidance-chapters>
7. Tom Krantz. Alexandra Jonker. What is environmental, social and governance (ESG)? IBM. URL:

<https://www.ibm.com/think/topics/environmental-social-and-governance>

8. David W Duffy. What is ESG and why is it important? Corporate governance Institute. URL: <https://www.thecorporategovernanceinstitute.com/insights/guides/what-is-esg-and-why-is-it-important/?srsltid=AfmBOopGK6LNV1EN5Gy8-0gOIHq0eXZHu49HcxQoAv1Hb8OIMHcC-Vp>

9. An Introduction to Social Return on Investment. Stanford Graduate School of Business. URL: <https://www.gsb.stanford.edu/faculty-research/case-studies/introduction-social-return-investment>

10. Will Nielsen & Lucie McCallum. Calculating Social Return on Investment (SROI): Unveiling impact in purposeful investment. Ecotone Analytics GBC. URL: https://medium.com/@Ecotone_PBC/calculating-social-return-on-investment-sroi-unveiling-impact-in-purposeful-investment-6bfd972c4660

11. Cait Abernethy. Social Return on Investment (SROI): Measure the Intangible. Upmetrics. URL: <https://blog.upmetrics.com/social-returns-on-investment>

REFERENCES:

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 № 1560-XII [Law of Ukraine "On Investment Activity" dated September 18, 1991 No. 1560-XII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

2. Sushch O.P. (2016). Категорія "соціальний ефект" у правовому регулюванні інвестиційної діяльності [The category of "social effect" in the legal regulation of investment activities]. *Rozvytok yevropeiskoho prostoru ochyma molodi: ekonomichni, sotsialni ta pravovi aspekty: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh ta studentiv, m. Kharkiv, 22 kvitnia 2016 roku*. Kharkiv: Vydavnytstvo "NTMT", pp. 110–113

3. Vrublevska-Misiuna K. M. (2023). Dosiahnennia sotsialnoho efektu yak meta zdiisnennia innovatsiinoho investuvannia [Achieving social impact as the goal of innovative investment]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*, no. 4, pp. 179–183

4. Markova S.V. (2010). Sotsialnyi efekt investytsii [Social impact of investments.]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, no. 1(5), pp. 32–37

5. Community interest company (CIC) – What is a CIC? Sumup. Available at: <https://www.sumup.com/en-gb/invoices/dictionary/community-interest-company/>

6. What is a CIC? Gov.uk. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/community-interest-companies-how-to-form-a-cic-community-interest-companies-guidance-chapters>

7. Tom Krantz. Alexandra Jonker. What is environmental, social and governance (ESG)? IBM. Available at: <https://www.ibm.com/think/topics/environmental-social-and-governance>

8. David W Duffy. What is ESG and why is it important? Corporate governance Institute. Available at <https://www.thecorporategovernanceinstitute.com/insights/guides/what-is-esg-and-why-is-it-important/?srsltid=AfmBOopGK6LNV1EN5Gy8-0gOIHq0eXZHu49HcxQoAv1Hb8OIMHcC-Vp>

9. An Introduction to Social Return on Investment. Stanford Graduate School of Business. Available at: <https://www.gsb.stanford.edu/faculty-research/case-studies/introduction-social-return-investment>

10. Will Nielsen & Lucie McCallum. Calculating Social Return on Investment (SROI): Unveiling impact in purposeful investment. Ecotone Analytics GBC. Available at: https://medium.com/@Ecotone_PBC/calculating-social-return-on-investment-sroi-unveiling-impact-in-purposeful-investment-6bfd972c4660

11. Cait Abernethy. Social Return on Investment (SROI): Measure the Intangible. Upmetrics. Available at: <https://blog.upmetrics.com/social-returns-on-investment>